

הדלקת נרות	מוצאי שבת	מוצאי שבת
18:25	19:23	19:59

תל אביב	18:25	19:23	19:59
ירושלים	18:23	19:26	20:03
חיפה	18:24	19:23	19:59

שבת שלום ומבורך!
העלן טעון ביצה

אור הפרשה

כ"ה אלול תשע"ז ♦ גליון 3 ♦ פרשת נצבים-וילך

הרב דניאל דוד שליטיא

כיצד נכתב לשנה טובה?

הכל נגזר בראש השנה, מה עלינו לעשות כדי שנזכה להכתב לשנה טובה...

שתיקה משתלמת

ראש השנה צופן בחיקו אינספור הזדמנויות, שכדאי להכיר ולנצל אותן. שווה להציץ עליהן, ולדעת כי יש לנו כלים עוצמתיים מאוד ליום מיוחד ונשגב כזה. אחת ההתמודדויות הקשות שלנו בראש השנה, היא מול השטן. הוא לא נח ולא שוקט לרגע, ביממות האלה הוא עסוק וטרוד. גורר שקים, נושא עגלות, אין לו רגע דל.

הוא מדבר, מקטר, מקנטר, טוען, מרמה, מבלבל... אנחנו מנסים להתמודד. מפעילים את השופר, מרמים אותו שראש השנה כבר חלף, עובדים עליו בעיניים. מנסים להציל מה שניתן, כדי שלא יפריע לנו לקבל שנה חדשה, נקיה, טובה ומתוקה, בלי שרעשי הרקע שלו ישפיעו...

מגלה לנו ה'קדושת לוי' זי"ע, כלי עצום להשתיק ולשתק את השטן. פשוט לא לדבר. יש משהו יושב לידינו, ועכשיו בדיוק ההפסקה, ואפשר לסדר את המזגן, ותוך כדי ויכוח, ואולי ההוא לא התכוון, ובינתיים מה מצבו הכספי, ואין הוא מתנהג, ולמה, וכמה... מותר לדבר בראש השנה, מותר. אך כל כך לא כדאי. כי כשאנחנו שותקים כאן, אומרים לו לשטן למעלה 'שתוק בבקשה. אם זה שאתה מדבר עליו שותק עכשיו, תכבד ותשתוק גם אתה!' אז הוא יכול לשאת חבילות ומטענים, אבל לא יכול לדבר כי הפצינט למטה שותק...

צריך לעשות זאת בחכמה, בלי לפגוע, בלי להפוך לאדם שלא נוח בחברתו, בלי להפך את שמחת החג. ועדיין - כדאי לזכור את מעלת השתיקה בראש השנה, כי אם אנחנו רוצים להשתיק את השטן, זה תלוי בשתיקה שלנו!

יותר בהרבה מצפירות המלחמה, כי עכשיו זה הגזר הדין האמיתי שקובע מי הכתובת לכדורי המלחמה, אם לא נגזר עליהם בראש השנה למות לא היו מתים, לא היו נפצעים, הזמן האמיתי הוא עכשיו, הוא המפתח לכל השנה, הוא הגורם להכל. והיכן הם המקלטים להנצל מהמלחמה? בית המדרש, שיעורי תורה, בתי כנסיות, צדקות, גמילות חסדים.

אמר לי נהג מונית, אני קונה "כל נדרי" במאות אלפי שקלים, והוא מסתמך על זאת שאין כמוהו, הוא בטוח שהוא אחד מל"ו צדיקים. אמרתי לו, החפץ חיים זי"ע א"מביא משל על שתי אחיות שנפרדו, זו גרה בשווייץ וזו גרה בצרפת, זו שגרה בשווייץ היתה ענייה מרודה, ואחותה הפכה לעשירה גדולה. היתה האחות בשווייץ אומרת לבעלה השכם והערב כמה מתעגעגע אני לאחותי, אך כסף אין, חסכה וחסכה והצליחה לנסוע אל אחותה. היא ראתה איזה בית יש לאחותה, איזה עושר, משרתים ושטיחים מקיר לקיר, פגשה את אחותה והתנשקו בשמחה, רואה היא את פני אחותה העשירה ועצבות מקננת בהם, והיא שואלת אותה, מה קרה לך, יש לך את כל הטוב שבעולם, תפארת וזהב, מדוע את נראית כך? אומרת לה האחות, טוב לי לגור במעון דל עם בעל אוהב ומסור, עם מידות טובות, יש בו אושר ויש בו שמחה, מאשר לגור עם בעלי שמחה, משמיץ ומבזה אותי. והנמשל הוא, אדם בא לבית הכנסת, קונה כיבודים שונים, הקב"ה אומר אל תכבדני ברימונים, בפתיחת היכל, תכבד אותי בשמירת מצוותי, התורה אשר צויתי אותך, לך לשיעורי תורה, כך אשמח בך, כשבן תורה בעל תשובה, מגיע לבית הכנסת אפילו הוא לא קונה כלום, התורה רוקדת בהיכל ואומרת, הנה בא זה שבחר בי, זה שמכבד אותי, זה שמתאמץ בשבילי, זה כבוד אמיתי.

בואו נתחזק ביחד ונקבל על עצמנו שהשנה נכיר את הקב"ה לא רק בראש השנה אלא כל השנה נהיה הבנים שלו שהוא שמח בהם, ובזכות זה נזכה להכתב לשנה טובה ומבורכת, אמן.

מתוך דרשתו השבועית של הרב דניאל דוד שליטיא
המתקיימת בכל יום רביעי בשעה 22:00 ביישיבת אור דוד

אנו מתקרים לראש השנה, יום הדין הגדול, אשר בו נשפט האדם, ונגזר על כל באי עולם, חיים או מות, יסורים או שקט, עוני או עושר, איכות חיים או להפך חליה. וכל ענייני האדם למשך שנה שלמה ולמשך כל היממה ממש, הכל דנים באותו רגע אשר בו נסקרים כולם לפני מלך מלכי המלכים הקב"ה, אשר אין לפניו כל מסתור, ואין אצלו כל שכחה, ואין ויתורים מצד מידת הדין, אלא אם מקיים תשובה תפילה וצדקה, אשר רק להם יש את הכל להעביר את רוע הגזירה. יש לנו ימים בודדים לחטוף הרהורי תשובה, לקבל קבלות, תפילה מעומק הלב, להתעורר בסליחות, להוריד דמעות ולתת מעות.

"זכרינו לחיים מלך חפץ בחיים, כתבינו בספר החיים, למען אלוקים חיים" הקב"ה שואל אותנו, לשם מה אתה רוצה חיים? כדי להמשיך לבגוד בי, לא להתפלל כראוי, לא לשמור שבת, לצער אותי ח"ו, לשם כך אתה רוצה חיים? לכן אנו אומרים "למען אלוקים חיים" רבש"ע אנו רוצים חיים בשביל שיתקדש שמך בריבם, כדי שנרבה בשיעורי תורה, נתחזק במצוות ואף נחזק אחרים. זו תשובה המקובלת אצל בורא העולם, כשאדם מקבל על עצמו תשובה, תשובה שהופכת את המעשים של האדם מרע לטוב, תשובה כזו רצויה לפניו יתברך.

בראש השנה אנו אומרים "היום הרת עולם, היום יעמיד במשפט כו' אם כבנים רחמנו כרחם על בנים, ואם כעבדים עינינו לך תלויות עד שתחננו ותוציא כאור משפטנו", הקב"ה אומר לנו "אם אב אני איה כבודי, ואם אדונים אני איה מוראי", היכן התפילין שלך, היכן ברכת המזון, אם אני אבא, וכי ראש השנה זה יום האב - וכי אני אבא שלך רק יום אחד בשנה, החשב אותי לאב כל השנה, ותוכל לבקש רחמים ממני.

כל שנה אנו רואים אסונות, השנה היו עשרות הרוגים פצועים, המון אנשים שלא יהיו עמנו היו עמנו שנה שעברה, אדם לא יודע מה ילד יום, וכל זה נגזר בראש השנה שעבר, אז נגזר החיים של האדם. ולכן בכמה התעוררות יש לומר את הסליחות האחרונות לפני יום הדין, "היתקע שופר בעיר ועם לא יחרדו", והלא זה מפחיד

שנות חיים נוספות לא בשבילך, אלא בשבילך. אם אני לעצמי סיימתי את חיי, אז בשבילך אבא, למען ילדיך, למען בניך – תן לי בבקשה עוד כמה שנות חיים. אני מבטיחה להיות נאמנת לך, אני מבטיחה להקדיש את כל חיי למען בניך, למען כל יהודי באשר הוא. לא יעניין אותי מצבי האיש, לא מצבי הכסף, לא מי בא לבית, ולא שום דבר – רק דבר אחד: אפתח את ביתי ואעניק אוכל ומיטה, הכנסת אורחים מוכנה ומזומנה בכל עת ורגע, לכל בן מביןך ולא משנה מי הוא ומה מעשיו...

'רבונו של עולם', עלה קולה אל תוך הלילה האפל, 'לא מגיע לי כלום, כלום. אני יודעת שאני על סף מוות, אני יודעת שהבדיקות לא משקרות ואם הרופאים אומרים את שאומרים הם כנראה יודעים מה הם אומרים. ובכל זאת, השתקנה מבכי וזעקה באלם קול, 'אתה כל יכול, ואתה יכול להעניק לי חיים חדשים במתנה. אז אנא, למען בניך, למען אם ישראל שמקדישה עכשיו את שארית חייה להכנסת אורחים ואהבת ישראל לכל יהודי – תן לי עוד כמה שנות חיים!'

היא סגרה את התהלים, ניגבה את דמעותיה, ושבה לביתה. איש לא ידע ולא שמע...

חלפו ימים ספורים, והאשה עוד כאן. עוד שבוע ועוד שבועיים, וכל הבטחות הרופאים על קריסת מערכות לא קרו בינתיים. האשה שומרת את הבטחתה בסוד, רק לבעלה גילתה את החוויה המטלטלת שעברה באמצע הלילה בגינה הציבורית. כשחלף יותר מחודש, החליטה לפנות לבית החולים להיבדק. 'את עוד חיה?' שאל הרופא בהלם, מרוב תדהמה לא שם לב עד כמה זועק חוסר הטקט מהשאלה. 'כן, כן, זה מאכזב משהו?', שאלה בחיוך...

הרופא לא ענה, היה נבון מעצם הצורה בה שאל. 'הבה נבדוק מה קורה', אמר קצרות, ושלח אותה למכון הרנטגן. לאחר הצילום, כשישבה והמתנה להיקרא לרופא לשמוע על הממצאים, שמה לב כי איש אינו נקרא אל הרופא, רק רופאים יוצאים ובאים בשערי חדרו, ואף מנהל המחלקה האונקולוגית בכבודו ובעצמו הגיע...

'זה לא יתכן, זה פשוט לא יכול להיות. את לא אותה אשה!' קבע הרופא נחרצות. 'תראי בצילום – לא רק שהגידול לא התפשט, לפתע, בלי סיבה ובלי טיפולים, בלי ניתוח ובלי הקרנה, הוא נסוג אחור כקצב מהיר מאוד, והאיתם שבים ומתחדשים כתאי ינוקן צעיר. אין לזה תקדים, אין לזה אורע בהיסטוריה בית החולים! שאג בהתפעלות.

גם מנהל המחלקה הרכיב את משקפיו, ובדק בכבודו ובעצמו את הצילומים – את הצילום מהיום, וגם את הצילום מלפני כחודש. 'לא ייתכן שזו אותה פצינטי', מיהר לקבוע, 'זה פשוט גוף אחר...'

'כחודש אחר כך, נערכה סעודת ההודאה ברוב עם', סיפרה האשה לר' זאב הנדהם מהסיפור, 'וביקשתי מבעלי שיספר בדבריו על הבטחתי, כדי שכל בני השכונה ישמעו ויעבירו מפה לאוזן. זכיתי בחיים חדשים כי הבטחתי משהו ולכן אני מקיימת אותו בכל מחיר, בשמחה ובהתרגשות, כי קיבלתי חיים במתנה בשל הבטחה זו. עכשיו אתה מבין מאין נובעת הרעננות שלי, המסירות שלי כלפי כל אורח, הסיפוק והחדווה להכין מזון ולפרוש מצעים לכל בן של הקדוש ברוך הוא?' 'הקדוש ברוך הוא נתן לי חיים', הוסיפה, 'במצב חסר סיכוי לחלוטין. רק בגלל שהתפללתי מעומק לבי, והבטחתי שאקדיש את חיי למענו, למען בניו, לדאוג לילדיו, להשליך נפשי מנגד כדי לארח כל יהודי, בכל מצב ומכל סוג. עכשיו אתה כבר מבין מנין הכוחות, העוצמה והשמחה? הרי אני זו פוליסת הביטוח שלי לחיים, רק כך אני מקיימת את התנאי בזכותו קיבלתי חיים!'

עכשיו, אנו עומדים ומבקשים, מתחננים ומתפללים, לשנה חדשה. שנה טובה יותר, מתוקה להפליא, נטולת הבעיות הישנות... רגע, ומה קרה עם השנה שעברה? האם הטוב שהוטמן בה נוצל כראוי? האם עשינו את רצון אבא בכל המתנות הנפלאות שהעניק לנו לשנה שעברה? למה שיעניק לנו עוד שנה טובה? למה שבידיקת התיק האישי שלנו תעלה תוצאות טובות וחיוניות עבורנו? לכן אנו מבקשים ומתחננים לחיים, לא כי מגיע לנו, אלא כי אנו מבטיחים שהחיים החדשים שנקבל יוקדשו למטרה החשובה ביותר – לעשות נחת רוח לאבא. אנו לא רק מבקשים, אנו מבקשים ומתחייבים גם יחד – שנקבל חיים, ונהפוך אותם לחיים למענו, 'זכרנו לחיים' – למענך אלוקים חיים'. כי נשתמש בהם לעשות את רצונך, כי החיים שלנו יעניקו לך נחת מאיתנו.

'החיים שלי בשנה שעברה, נראו כפי שהם נראו. בשנה הקרובה, אבא, תעניק לי חיים ותראה שאני לא מאחר לתפילה. תעניק לי חיים ותראה שברכת המזון שלי הופכת מתפילת הדרך לתפילה מתוך הסידור. תעניק לי חיים ללא פגע ותראה שאשתדל לא לפגוע באנשים, תעניק לי חיים של רוממות ותראה שאני מקדיש כל יום כמה דקות לרומם שבורי לב!'

זו לא יכולה להיות קבלה כבידה מדי, כוז שקשה מאוד לעמוד בה, כי נחתמת כאן עיסקה של ממש. אני אעמוד בקבלה, ואבא נותן לי חיים. אי אפשר לקבל החלטה בלבד, יש להשקיע מחשבה איזה קבלה אני מקבל על עצמי, קבלה שאוכל לעמוד בה, קבלה שבה אוכל לעשות את חלקי ולא אאכזב חלילה, כי אני מקבל חיים עבורה!

הרגעים האלה מכריעים, שנה שלמה נקבעת, נחתכת, עתה נוצרת המציאות כולה לשנה הבאה. אנו יודעים שזה לא קל ולא פשוט, ובכל זאת, יש לנו את האומץ לבקש 'זכרנו לחיים', כי אנו מבטיחים כי חיים אלו יהיו 'למענך', ואנו בטוחים שתפילתנו תתקבל ברצון. אנו מקבלים על עצמנו קבלות טובות, אנו מתבוננים מה לתקן ואיך לשפר, אנו חושבים כיצד ואיך נוכל לעשות את רצון השם, כי החיים אותם אנו מבקשים הם 'למענך!'

סיפור לשבת הרב אשר קלפאסקי

זכרנו לחיים - מלך חפץ בחיים כליות וגב, חיים עכשיו, ואהבת אב...

ר' זאב הינו יהודי יקר, שהוצרך להיטלטל פעמים רבות ממקום מגוריו בארצות הברית, לשהות בת מספר ימים בישראל. הוא אינו אדם אמיץ, רחוק מכך ויותר, ובהתחשב במחירי הטיסות המרקיעים שחקים תרתי משמע – הרי שכאשר בא לארץ ישראל ניסה לחסוך ככל יכולתו בהוצאות השהות כאן.

נוהג ר' זאב להתאכסן בביתה של משפחה ירושלמית אחת, ברוכת ילדים ורודפת חסד. אם המשפחה, אשה בשנות הארבעים לחייה המטופלת במשפחה גדולה וברוכה, החביאה כבר לפני שנים ארוכות את מפתח הבית במדף גבוה אי שם. ביתה פתוח ומזמין כל אורח באשר הוא, עשרים וארבע שעות ביממה, שבעה ימים בשבוע, אפשר להיכנס הביתה, לקחת מזון חם מהסירים שעל הכיריים, ולבחור באחת המיטות בבית לשינה ארוכה ונעימה...

זה לא דבר מובן מאליו, רחוק מאוד מכך. זר כי יציץ בבית לא יבין את זאת – כיצד יתכן שאמא למשפחה ברוכה נוטלת על עצמה עול כבד כל כך, לארח את כל מי שבה בשערי ביתה, בכבוד ובשפע רב. הן ידיה עמוסות בלאו הכי ממשפחתה, והיא מוטלת על עצמה משימה כה משמעותית הדורשת אנרגיה וכוחות גוף ונפש רבים...

ר' זאב נמנה על אורחיה הקבועים, ותמיהתו זו מעולם לא יושבה. הוא חיכה לשעת הכושר לשאול את בעלת הבית על כך, אך זו לא מיהרה להגיע – הן היא עסוקה כל יום, כל היום, כל הזמן... בילד זה או באוה, מכינה מזון לאורחים ומציעה מיטות ללנים. קשה לתפוס איתה שיחה ברגע דל ממשעש... ובכל זאת, ביום מן הימים, כשהתיישבה מותשת על אחד הכסאות אחרי עוד יום עבודה בקן הכנסת האורחים שיצרה – מצא ר' זאב זמן לשאול אותה. תשובתה, אותה שמענו מהרה"ג ר' חזקיהו מישקובסקי שליט"א המכיר את הסיפור ממקור ראשון, הדהימה בפשטותה. ומעשה שהיה כך היה: אותה אשה, כך העידה, אך לפני שנים ספורות היתה תלוייה בין חיים למוות. כאשר צעירה שכל עתידה לפנייה, גילתה בביקור מקרי אצל הרופא כי מקננת בה הגוראה שבמחלות אשר קנתה כבר שבייתה בגופה והמצב הולך ומחמיר 'אני לא איש בשורה', אמר אז הרופא, 'זה כבר מצב סופני ממש'...

אחר כך התחילו הסיבוכים, הכאבים, הייסורים, הניתוחים וההקרנות. אפס, אלה כמו אלה לא הפריעו לגידול הממאיר להמשיך להתפשט, כאשר הרופאים קובעים כי ימיה ספורים בלבד...

האשה לא ידעה נפשה מצער וכאב לב, וזאת בלשון המעטה בלבד. אך לפני שבועות ספורים הייתה אשה שמחה וחיונית, אמא לכמה ילדים שכל עתידה עוד לפנייה ומוחה הוגה תוכניות מרגשות לשנים ארוכות של נחת ושמחות בחיק משפחתה, ולפתע – בשורה שכזו. לא שנים ולא נחת, לא בעל ולא ילדים. הרופאים כולם תמימי דעים כי בעוד ימים ספורים יעמדו ילדיה בוכיים סביב מיטתה וילוו אותה בדרכה האחרונה...

השבר היה גדול, הצער אינו ניתן לתיאור. הידיעה על האסון הממהר לבוא כמעט שיתקה אותה. כמעט אמרנו ולא בכדי – כי לילה אחד, בשעת ליל מאוד מאוחרת או שעת לפנות בוקר מוקדמת, התעשתה האשה, זינקה ממיטתה, והלכה לגינה סמוכה לביתה, כשספר תהלים בידה.

היא לא הצליחה לומר הרבה. הדמעות ניצחו אותה, ההתייפחויות קטעו את קריאתה. אחרי כל מילה השתקנה מבכי וניגבה את הדמעות. היתה זו תפילת פרידה אמיתית מהעולם הזה, בלי לסגור את הדלת בפני נס שאולי עוד יקרה, מי יודע...

באותם רגעים, כבר לא ידעה מה לחשוב. דברי הרופאים חזרו והלמו במוחה כמדקרות חרב. 'אין לך סיכוי, גברת, כדאי שתפירי מהילדים כשאת עוד יכולה', אמרו לה בטון קפוא. אך היא החליטה כי אפילו במצב כזה, אין להתייאש מן הרחמים...

'רבונו של עולם', עלתה הזעקה מנהמת לבה, 'אבא שלי שבשמיים, אני מבינה שעל פי דרך הטבע הסיפור נגמר. תקציב החיים שנתת לי – הסתיים, זה רק ענין של זמן עד למועד הסופי. אני מודה לך על שנות חיי ועל מה שהספקתי, ואין לי כל בדל טענה חלילה כלפייך... ובכל זאת', עלתה תפילתה המטלטלת וקרעה את השמיים, 'עכשיו אני מבקשת

רוצים לקבל עדכונים מדליקים בכל יום?

הצטרפו לקבוצת הוואטסאפ של הרב דניאל זר שליט"א

להצטרפות הוסיפו את המספר 054-240-20-31 לאנשי הקשר ושלאו בוואטסאפ את המילה "הצטרפות"

הצטרפו עכשיו ותקבלו הודעה יומית לנייד שלכם עם מאמרים, סרטונים, מידע, סיפורים מרתקים ועוד..

פרשת נצבים

הפרשה מתחילה בפסוק "אַתֶּם נִצָּבִים הַיּוֹם כְּלָכֶם לִפְנֵי ה'.. רְאִשֵׁיכֶם שְׂבִיטֵיכֶם זְקֵנֵיכֶם וְשִׁטְרֵיכֶם... טַפְּכֶם נְשֵׁיכֶם וְגִרְךָ.. מִחֻטֵּב עֲצִיף עַד שְׂאֵב מִימִיךָ" המפרשים שאלו מדוע היה צריך משה רבינו לפרט את כל סוגי האנשים, והרי כבר נאמר "כל איש ישראל" ובוה נכללו כולם, ולשם מה בא הפירוט. דבר נוסף שואלים אם כבר באנו לפרט בין האנשים החשובים לפחות חשובים, מדוע צריך פירוט בתוככי האנשים החשובים את דרגות החשיבות "ראשיכם, זקניכם, שוטיכם" וכן באנשים הפשוטים מדוע צריך פירוט "מחוטב עיצר עד שואב מימך", והרי דוגמא אחת מספיקה לנו שמדברים על האנשים החשובים וגם על פשוטי עם.

בספר 'והגדת' מבאר הגר"י גלינסקי זצ"ל התורה רוצה ללמד אותנו שיש דרישה מכל אדם

עשה עימו נס ופלא ושלח לו מלאכים שיעזרוהו להעלות האבן לירושלים.

ויש להתבונן בדברי המדרש: הנה ר' חנינא מסתת אבן גדולה בו בזמן שידוע שאין בכוחו להעלותה לירושלים, אם כן על סמך מה הוא עמל? עוד זאת הוא עומד לשכור פועלים מסדר אתם את כל סדר ההובלה בזמן שאין בידו פרוטה.

מובא בשם 'החפץ חיים' ממעשה זה עלינו ללמוד לימוד נפלא: על האדם לפעול בכל מצב שהוא בלי חשבונות, ללא ידיעה מראש על ביצוע פעולתו, לפעול לשם פעולה לעשות מצידו מה שניתן לעשות, ואז רק אז שולח הקב"ה עזרו מקודש בדרך נס. וראיה לדבר הביא החפץ חיים בפרשה כתוב "לא בשמים היא" ופירש"י שאילו היתה בשמים היית צריך לעלות אחריה וללמדה. היית צריך לעלות, אמנם כן מי הוא זה שיוכל לבצע נסיעה שכזו אפילו באלף סולמות לא נגיע. מכאן נלמד שחייבים לעשות מה שביכלתנו ואז הקב"ה מסייע בסיועו.

וזה הענין גם אצל המלאכים שהם היו מוכנים לעזור לו בתנאי שגם אתה תתן 'משהוא משלך', כי הרי לכסוף הם לא נטלו ממנו שכר, וא"כ במה תתבטא נתינתו של ר' חנינא בן דוסא, לכן בקשו שיעשה 'משהוא' רק תניח את האצבע שלך. אבל בלי זה לא היה נעשה לו כל הנס הזה.

הרב משה דיין שליט"א ראש הכולל "קנין הלכה" ומדריך חתנים בישיבת אור דוד

יש נוהגים להקדים ולומר קודם את ה"יהי רצון" שעל הפרי ואחר כך לברך ברכת הנהנין עליו (בורא פרי העץ או האדמה) ואז לטעום מן הפרי, אולם אין לעשות כך לכתחילה אלא יקח את הפרי ויברך עליו ברכת הנהנין (בורא פרי העץ או האדמה) ויטעם ממנו ואחר כך יאמר את ה"יהי רצון" ואז יטעם שוב מן הפרי.

יש נוהגים לטבל את הפת בברכת המוציא בדבש או בסוכר, ובכף החיים (סימן תקפג אות ד') כתב שקודם כל יטבל במלח ואח"כ בדבש או סוכר.

מאכלים שונים:

יש שנהגו שלא לאכול אגוז מפני ש"אגוז בגימטריא "חטא" וגם מפני שמרבה את הרוק וזה מפריע לתפילה, ועל פי הקבלה נוהגים שלא לאכול ענבים שחורים בראש השנה אבל ענבים לבנים מותר ואדרבה סימן טוב הם. יש נוהגים שלא לאכול בראש השנה דבר חמוץ או חריף או מרי וכן אפילו לעשות תבשיל מבושל שהוא חמוץ יש נוהגים שלא לאכול אלא אוכלים רק דברים מתוקים לסימן טוב שתהיה כל השנה טובה ומתוקה, ונוהגים לאכול בשר שמן ודברים מתוקים ממנו מקום לא יאכל הרבה עד שימלאו כריסם.

יזהר שלא לכעוס בראש השנה מלבד האיסור החמור שלא לכעוס כל השנה כולה, בראש השנה שזה סימן לכל השנה יזהר יותר, ואף יזהר שלא יכעס קפיד בליבו.

נאמר בתורה "יום תרועה יהיה לכם" ולכן מצות עשה מן התורה לשמוע קול שופר, וזהו עיקר מצות היום, ואותם אנשים שמקפידים לעשות את הסימנים בליל ראש השנה ולא שומעים קול שופר תופסים את התפל ומזניחים את העיקר. וצריך לכוון לצאת ידי חובה בשעה שהתקוע מברך "ברוך אתה ה'... לשמוע קול שופר" ויכוון לצאת ידי חובה בברכות וגם לצאת ידי חובה מצות שמיעת קול שופר, ובשעה ששומע את הברכה ישתוק ולא יענה "ברוך הוא וברוך שמו" משום שזה נחשב כהפסק.

הרב רועי גנון כותב את מדור ההלכות באתר להלכות נוספות כנסו לאתרנו: Rabenu.com

לפי הרמה שלו, ולפי הכוחות שיש לו. אין באים בתביעה שוה לכל האנשים. גם בין הדרגות הגבוהות של החשובים שבעם, יש הבדלים מכל אחד יש דרישה לפי כוחותיו והשגותיו. וכן גם בין האנשים הפשוטים, אין דרישה שוה, מכל אחד יש דרישה לפי כוחותיו הוא נתבע. ולכן אמנם "אתם נצבים היום כלכם לפני ה'" אבל דעו לכם מכל אחד יש דרישה אחרת.

דוגמא לדבר מצינו במדרש (ילקוט שמעוני משלי רמז תתקס) מעשה ברבי חנינא בן דוסא שראה בני עירו מעלים נדרים ונדבות לירושלים, אמר הכל מעלים ואני איני מעלה? יצא לעיר וראה אבן אחת, ופיתחה ומרקה ואמר להעלותה לירושלים, נזדווגו לו חמשה בני אדם אמר להם מעלים אתם לי את האבן הזאת לירושלים, אמרו לו תן לנו חמשה סלעים ואנו מעלים לך את אבנך לירושלים ובלבד שתתן אצבעך עמנו, נתן אצבעו עמהם ונמצאו עומדים בירושלים, בקש ליתן להם את הסלעים ולא מצאם, נכנס ללשכת הגזית אמרו לו שמא מלאכי השרת הם וקראו עליו הפסוק הזה חזית איש מהיר במלאכתו. ע"כ.

הרי גם ר' חנינא בן דוסא שהיה עני מרוד לא הרגיש שהוא פטור מלהביא נדבה לבית המקדש, והגם שאין בידו אפשרות להביא 'בהמה' ככל האנשים, חיפש עיצה להביא גם הוא כפי כוחו, הלך ומצא אבן, ועשה בה עיבוד והכין אותה שתהיה מכובדת, וראויה לשימוש בבית מכובד. והקב"ה

את ה"יהי רצון" לא יברך עליהם בורא פרי האדמה כיוון שנמצא בתוך הסעודה.

יש שנוהגים לאכול מפירות אלו אחר שעושים קידוש קודם נטילת ידיים לסעודה, ואלו שנוהגים כך צריכים לברך לברך גם על הפירות בורא פרי העץ וגם על הירקות ברכת בורא פרי האדמה, וגם יזהרו לאכול פחות משיעור כזית (27 גרם) כדי שלא יתחייבו בברכה אחרונה ואז יכנסו למחלוקת אם צריך לברך ברכה אחרונה או לא צריך, ובדעיבד אם אכלו יותר משיעור כזית לא יברכו ברכה אחרונה, ולכן עדיף לנהוג כמו שכתבנו בהתחלה שיטלו ידיים ויאכלו כזית לחם ואז יעשו את כל הסימנים.

סדר הסימנים:

סדר קדימת המאכלים כך הם: 1. תמר 2. רימון 3. תפוח בדבש או בסוכר 4. רוביא 5. קרא(דלעת) 6. כרתי (אם הכרתי אינו מבושל נהגו שלא לאכול אותו כיוון שנהגו שלא לאכול דברים חריפים בראש השנה ולכן יקח אותו ויאמר את ה"יהי רצון" ויניח אותו) 7. סילקא(תרד) וכן הכרתי שאם אינו מבושל נהגו שלא לאכול אלא רק לומר את ה"יהי רצון". 8. ראש של כבש או איל ואם לא מצא כבש או איל יקח ראש של בהמה אחרת או ראש של עוף וטוב לקחת עם הראש בשר כבש ולומר "זה זכר לאילו של אברהם אבינו עליו השלום", ואם אין לו ראש כבש לא יאמר זכר לאילו וכו'. ויש שנוהגים לקחת ראש של דג אולם מנהגנו לא לאכול דג בר"ה.

כל המאכלים שאמרנו שמנהג עם ישראל לאוכלם זה דווקא שהם בכשרות טובה ומהודרת, ולכן יזהר להפריש מהפירות והירקות תרומות ומעשרות לפני החג, וכן יזהר שלא יהיו תולעים וחרקים בירקות, וכן גם לגבי הבשר שיקנה בשר "חלק" ואם אינו מוצא עדיף שיאכל עוף או דג.

יש נוהגים שהגדול של הבית מברך ואומר את ה"יהי רצון" בקול רם ובני הבית שומעים ועונים אמן ויוצאים ידי חובה ומנהג טוב הוא, אולם רשאים כל אחד ואחד מבני הבית לברך בעצמו את הברכות ולומר את ה"יהי רצון" ואינו חייב לצאת ידי חובה בברכתו של בעל הבית ואין בזה שום חשש.

הלכות ומנהגי ראש השנה

מדליקים נרות לכבוד ראש השנה, ולא יברכו ברכת "שהחיינו" בשעת ההדלקה אלא יכוונו לצאת ידי חובה בברכת "שהחיינו" ששומעים בברכת הקידוש.

מנהג עם ישראל לאכול בשני הלילות מיני מאכלים שיש בהם רמז לסימן טוב שיהיה טוב כל השנה, ולכן נהגו לאכול דלעת, כרתי, סילקא (תרד), תמרים, רוביא (בלשון ערבית זה לוביא), רימונים, ראש כבש, תפוח בדבש או בסוכר.

בקידוש של ליל שני של ראש השנה צריך לברך ברכת שהחיינו ומכיוון שיש חולקים ואומרים שאין לברך שהחיינו בליל השני של ראש השנה לכן טוב להניח פרי חדש בשולחן לפניו כדי שיוכל לברך עליו שהחיינו ואם אין מצוי לו פרי חדש אף על פי כן יברך שהחיינו.

אחר שעושים קידוש יטלו ידיים ויברכו ברכת המוציא ויאכלו כזית לחם (27 גרם) ואחר כך יקח תמר שאותו צריך להקדים כיוון שהוא מפירות שארץ ישראל נשתבחה בהם ויברך על התמר "בורא פרי העץ", ואם הוא פרי חדש אצלו שעדיין לא אכל אותו יברך עליו גם ברכת "שהחיינו" ויאכל את התמר. ואחר כך יקח תמר אחר ויאמר את ה"יהי רצון" שאומרים על התמר. ובברכת בורא פרי העץ שמברך על התמר יכוון לפטור את פירות העץ שעל השולחן וכן גם בברכת "שהחיינו" יכוון לפטור את כל הפירות החדשים שנמצאים לפניו על השולחן, אולם על הירקות שאוכל ושומר עליהם

נדיר להצדיק את מעשינו ולהעניק פירוש של הצדקה עצמית להתנהגותנו בפועל.

כמעט תמיד אנו מצליחים להצדיק את עצמנו בהתפתלות מחשבתית כדי להרגיע את מצפוננו.

אי-הכרה זו של האדם את עצמו היא אם כל חטאת, אבי כל הסתבכות, הבסיס של כל משבר בחיי הנישואין וביחס המפותל של הורים עם ילדיהם.

האם באמת הרצפה עקומה?

כשאנו מצליחים במשימה – אנו מיחסים זאת לכך שאנו מוכשרים, חכמים ומוצלחים, אבל אם נכשלנו ישנם מספיק גורמים להאשים: מזל רע, השותף, הילדים, האשה, הרצפה עקומה וכו'. מעניין מאוד שהצלחה לא תלויה במזל טוב, בשותף, באשה...

חיי משפחה ונישואין הם כר נרחב לדוגמאות של האשמות והצטדקויות. פעמים רבות אחד מבני הזוג מתנהג בצורה לא הולמת, ובתוך תוכו יודע הוא שעליו להתנצל, אך הדיסוננס הולם בנפש פנימה ודולה תירוצים רבים המצדיקים את התנהגותו וגורע מכך – מאשימים את בן/בת הזוג.

כך אפשר לגלות מקרים בהם התוקף הופך עצמו לקורבן, והאשמת הקרבן יוצרת מעגל קסמים שלילי של הצדקה עצמית וחוסר התנצלות.

לכן, בתחילת הווידוי על החטאים אנו פותחים ואומרים: "ואין אנחנו עזי פנים לומר לפניך צדיקים אנחנו ולא חטאנו, אלא חטאנו, עונו, פשענו".

כולנו רוצים בחודש הסליחות לפתוח דף חדש לקראת השנה החדשה – להיות טובים יותר, סלחניים יותר, מוסריים יותר. הדרך היא להפסיק לתרץ ולהצדיק התנהגויות פסולות ולקבל התנהגויות חיוביות.

חג שמח ושנה טובה.

הרב יהודה שמעוני מגיד שיעור בישיבת אור דוד
למגוון הרצאות הרב כנסו לאתרנו: Rabenu.co.il

הדיסוננס הקוגניטיבי בחודש הסליחות

מכירים את התירוצים של המעשנים על כך שהעישון עוזר לעיכול, מפחית חרדה, הוא מרגיע ואפילו "ראיתי את הקרדיולוג שלי מעשן"... מכירים את ההסברים המלומדים של האכלנים האובססיביים על בעיית חילוף החומרים, בלוטת התריס, "אין לי חשק להיות מקל ספוגה" ועוד.

הפסיכולוג היהודי לאון פסטינגר במחקר פורץ דרך בפסיכולוגיה האנושית הגה את תאוריית הדיסוננס הקוגניטיבי. שבמילים פשוטות אומרת שאדם לא אוהב לחיות בסתירה בין הידיעה והאמונה שלו לבין ההתנהגות שלו. ואם קורה שנצרכנו לפעול מעשית נגד מה שאנו חושבים נוצר דיסוננס, חוסר איזון והפרעה בנפש.

הדיסוננס הזה (שבעברית תקנית נקרא צרמוניה הכרתית, שמשמעו חוסר הרמוניה בין ההכרה שלנו למעשים שלנו) הוא מנוע ההצטדקויות, הוא הרוח במפרשי התירוצים הרבים שבני אדם מתרצים התנהגות שליליות.

חכמינו כינו זאת 'נגיעה'. מנגנון זה שולט בנו, והוא ניחן בכישרון

רוצים שנה טובה ומבורכת?

בכל ערב ראש השנה עורך הרב דניאל זר
פדיון נפש לשנה טובה ומבורכת!
בכה הפדיון לבטל גזרות רעות ולהשפיע על
האדם ישועות גדולות!

לפרטים נוספים: 03-5701212 Rabenu.co.il

רוצים להקדיש את העלון להצלחה, לרפואה או לע"נ?
התקשרו עכשיו לטל' 054-240-20-31 או למשרדי הישיבה 03-5701212

ישיבת אור דוד, רחוב המכבים 108 בני ברק // ת.ד. 875 // אתר אינטרנט: www.Rabenu.com